

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารและการปฏิบัติงานด้านชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และ เขต 2 2) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานด้านชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารกับระดับการปฏิบัติงานด้านชุมชน ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

ในการวิจัยครั้งนี้ วิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนภาครัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 407 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนภาครัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 202 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนและการปฏิบัติงานด้านชุมชนของสถานศึกษา ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามคือผู้บริหารโรงเรียน โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน รูปแบบของคำถามเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน รูปแบบของคำถามเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัย ซึ่งมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและวิธีการทางสถิติดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

สำหรับการวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย (Descriptive statistic) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละเพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยตามวัตถุประสงค์

3.2.1 วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.2.2 วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานด้านชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.2.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารกับการปฏิบัติงานด้านชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. จากการศึกษาระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ ด้านแรงจูงใจ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการตัดสินใจ และด้านการติดต่อสื่อสาร เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านภาวะผู้นำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารมีระดับพฤติกรรมกรรมการบริหาร อันดับหนึ่ง คือ สนับสนุนให้ครูมีความก้าวหน้าในหน้าที่ อยู่ในระดับมากที่สุด อันดับที่สอง คือ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าของผู้ร่วมงานอยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับสุดท้าย คือ ควบคุม ดูแล ตรวจสอบการทำงานของผู้ร่วมงานอย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ด้านแรงจูงใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารมีพฤติกรรมกรรมการบริหาร อันดับหนึ่ง คือ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นด้วยจริงใจ อยู่ในระดับมากที่สุด อันดับสอง คือ ให้การสนับสนุนครูได้เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับสุดท้าย คือ เต็มใจที่จะเสี่ยงเพื่อบรรลุความสำเร็จบางอย่าง ถ้าคาดคะเนความเสี่ยงนั้นไว้แล้ว อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการตัดสินใจ โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารมีระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารด้านการตัดสินใจอันดับหนึ่ง คือ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผนงานของโรงเรียน อันดับสอง คือ คำนึงถึงประสิทธิภาพของงานเป็นหลักในการตัดสินใจ และ คำนึงถึงความถูกต้องของข้อมูลเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้าย คือ จัดทำข้อสรุปหลายประการตามข้อมูลที่มีอยู่ อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการติดต่อสื่อสาร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีระดับพฤติกรรมกรรมการบริหาร ด้านการติดต่อสื่อสาร อันดับหนึ่ง คือ ลงลายมือชื่อในคำสั่งที่ออกเป็นลายลักษณ์อักษรทุกครั้ง อยู่ในระดับมาก อันดับสอง คือ สั่งการต่าง ๆ ด้วยภาษาที่เข้าใจได้ชัดเจนและมีการประสานงานภายในโรงเรียนอย่างชัดเจนสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้าย คือ ใช้รูปภาพ ตัวเลข แผนภูมิ และคำอธิบายประกอบในการสื่อสารที่เป็นเรื่องยากต่อการเข้าใจ อยู่ในระดับมาก

2. จากการศึกษาระดับการปฏิบัติงานด้านชุมชนของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ ด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา ด้านระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ด้านงานบริการสาธารณะ ด้าน ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการศึกษาของชุมชน และด้านส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 ด้านส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับหนึ่ง คือ ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับมาก อันดับสอง คือ ให้บริการด้านวิชาการที่เป็นความสนใจของชุมชนอยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้าย คือ มีการส่งเสริมอาชีพแก่ชุมชนโดยสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับหนึ่ง คือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนที่ขาดแคลนให้แก่โรงเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ อยู่ในระดับมาก อันดับสอง คือ ชุมชนมีส่วนร่วม

พิจารณาหาทางช่วยเหลือและให้การสนับสนุน ด้านการเงินแก่ทางโรงเรียน อยู่ในระดับมาก และ
 อันดับสุดท้าย คือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการแสวงหาบุคลากรมาเป็นวิทยากรสอนนักเรียนในด้าน
 สาขาที่ขาดแคลน เช่น ภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น อยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
 เป็นรายข้อ พบว่า อันดับหนึ่ง คือ เชิญผู้ปกครองและประชาชนมาร่วมกิจกรรมในโอกาสพิเศษต่าง ๆ
 ของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก อันดับสอง คือ มีการประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการดำเนินการด้าน
 ต่าง ๆ ของโรงเรียนให้เข้าใจอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง อยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้าย คือ จัดทำ
 เทปวีดิทัศน์แนะนำโรงเรียนในภาพรวมหรือกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ เผยแพร่แก่ชุมชนและผู้มาเยี่ยมชม

2.4 ด้านส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการศึกษาของชุมชน โดยภาพรวม
 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับหนึ่ง คือ จัดให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วม
 กิจกรรมเกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรมของชุมชนอยู่ในระดับมาก อันดับสอง คือ การบริหารโรงเรียน
 ทำให้โรงเรียนมีการเชื่อมโยงเครือข่ายโรงเรียน บ้าน ชุมชนอยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้าย คือ
 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมหรือสมาคมของผู้ปกครองและศิษย์เก่า อยู่ในระดับ
 มาก

2.5 ด้านงานบริการสาธารณะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
 พบว่า อันดับหนึ่ง คือ กำหนดให้โรงเรียนเปิดให้ชุมชนเข้ามาใช้สถานที่ที่อยู่ในระดับมาก อันดับสอง
 คือ จัดบริการวัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่แก่ชุมชน อยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้าย คือ
 กำหนดให้โรงเรียนจัดการอบรมส่งเสริมความรู้และอาชีพแก่ชุมชน

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารกับการปฏิบัติงาน
 ด้านชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ
 เขต 2 พบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารและการปฏิบัติงานด้านชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน
 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

3.1 เมื่อพิจารณารายด้านโดยพิจารณามิติของพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร
 โรงเรียน พบว่า 1) พฤติกรรมการบริหารด้านการติดต่อสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
 กับชุมชน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์
 กันในระดับสูง 2) พฤติกรรมการบริหารด้านการตัดสินใจและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ
 ชุมชน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กัน
 ในระดับสูง 3) พฤติกรรมการบริหารด้านแรงจูงใจและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กัน
 ระดับปานกลาง และ 4) พฤติกรรมการบริหารด้านภาวะผู้นำและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ

ชุมชนโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

3.2 เมื่อพิจารณามิติของการปฏิบัติงานด้านชุมชน พบว่า 1) ด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาและพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง 2) ด้านส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชนและพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง 3) ด้านระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง 4) ด้านส่งเสริมสนับสนุน และประสานงานการศึกษาของชุมชน และพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง 5) ด้านงานบริการสาธารณะ และพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

อภิปรายผล

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารและการปฏิบัติงานด้านชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ผลการวิจัยที่ได้พบประเด็นที่น่าสังเกตและน่าสนใจหลายประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ก่อนเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารจะต้องผ่านการสอบคัดเลือกเพื่อพิจารณาความเหมาะสมกับตำแหน่ง และต้องผ่านการฝึกอบรมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด และจากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการบริหารสูง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และได้ใช้องค์ประกอบต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้น ประกอบการบริหารงานตลอดจนใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ตามกระบวนการบริหาร และผู้บริหารโรงเรียนยังมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริหารให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม และนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาล

นอกจากนี้ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนยังคงมีภารกิจหน้าที่สำคัญในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบาย ระเบียบ ข้อบังคับที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานระดับเหนือขึ้นไป จึงมี

ความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านบริหารทั่วไป โดยเฉพาะในส่วนของการปฏิบัติงานด้านชุมชนซึ่งจะแฝงอยู่ในด้านวิชาการและด้านบริหารทั่วไป เพื่อให้เป็นไปตามแผน การศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2549) ซึ่งเป็นภาระหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารโรงเรียน ที่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริหารงานให้สามารถบริหารงานของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 มีพฤติกรรม การบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงตา สุวรรณวัฒน์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมอนามัยโรงเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาที่ 1 พบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา สนั่นเอื้อ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาเขตบึงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรวัดน์ แสนสุขทวี (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของ ผู้บริหารกับความผูกพันของครูผู้สอนต่อโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว พบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยลำดับสูงสุดคือด้านแรงจูงใจ เนื่องจากแรงจูงใจเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้บริหารและผู้ร่วมงานแสดงพฤติกรรมออกมาแตกต่างกัน มีความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสุทธิ์ ราตรี (2532 : 123-129) ได้ศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน พบว่า ปัจจัยสำคัญอันดับแรกที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนคือแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง (2536 : 305 – 307) ได้ศึกษาจิตลักษณะของผู้บริหารและสภาวะการณ์ของกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นตัวทำนายสำคัญต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน รองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำ เนื่องจากบุคคลที่สำคัญที่สุดในการบริหารโรงเรียนก็คือผู้บริหารหรือผู้นำที่ต้องเป็นผู้กระตุ้น จูงใจ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อบุคลากรภายในองค์กร สร้างและ

หล่อหลอมความคิดของบุคลากรให้เกิดเอกภาพ ใช้ความรู้ความสามารถเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง พร้อมทั้งสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้น กล้าตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่จะนำมาซึ่งการสร้างบรรยากาศที่ดีภายในองค์กร และการบริหารงานในองค์กรจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑา วิญญูโสภิต (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหาร พบว่า ในภาพรวมผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ระดับการปฏิบัติงานด้านชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารบริหารโรงเรียนโดยเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน หรือบริจาคเงิน อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน มีส่วนร่วมในการดำเนินการ สามารถแสดงความคิดเห็นและให้ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ทางโรงเรียน อีกทั้งโรงเรียนยังส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการ และให้การบริการต่าง ๆ แก่ชุมชน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้นมีผลทำให้การปฏิบัติงานด้านชุมชนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับรายงานผลการการนิเทศเชิงประเมินโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ที่พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ดำเนินงานจัดการศึกษาของโรงเรียนในระดับดี ในด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านหลักสูตรปฐมวัย และด้านงานวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถาวร สุขนพกิจ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษากิจการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับมาก

3. พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารและการปฏิบัติงานด้านชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยโดยมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรมการบริหารงานอยู่ในระดับมากทั้งด้านแรงจูงใจ ด้านภาวะผู้นำ ด้านพฤติกรรมการตัดสินใจ และด้านการติดต่อสื่อสาร ทำให้เป็นผลดีต่อการบริหารงานการปฏิบัติงานด้านชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 และส่งผลให้การปฏิบัติงานด้านชุมชนของโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสาน สีสันต์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานด้านชุมชน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา : กรณีศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานโรงเรียนกับชุมชนในภาพรวมมีค่าอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชู

ชาติ พ่วงสมจิตร (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมปัจจัยหนึ่งก็คือ ผู้บริหารและครูมีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมด้านการติดต่อสื่อสารและการปฏิบัติงานด้านชุมชนโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญในการบริหารโรงเรียน เป็นบุคคลที่มีค่าและเป็นหลักสำคัญในการทำให้กิจกรรมของโรงเรียนบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพดังที่ ภิญญา สาทร (2529 : 40) ได้กล่าวว่า คนเป็นผู้บริหารนั้นมีส่วนสัมพันธ์ต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการจัดการศึกษาของโรงเรียน แต่ก็ไมอาจดำเนินการตามลำพังได้ จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรอื่นมาร่วมด้วยนับตั้งแต่ ครู อาจารย์ ผู้ปกครองและคนในชุมชน ฉะนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการบริหารงานและสามารถสร้างพฤติกรรมการบริหารอันเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมงานจนบรรลุเป้าหมาย อีกทั้งการติดต่อสื่อสารเป็นวิธีการเดียวกันนั้นที่จะใช้สำหรับการสั่งการต่าง ๆ ให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในชุมชนทั้งในการแจ้งนโยบายและประสานงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารกระทำหรือปฏิบัติตนเป็นผู้นำอยู่ได้ก็โดยระบบการติดต่อสื่อสารดังกล่าวเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้บริหารติดต่อไปยังชุมชนให้เข้าใจอันดี สามารถปฏิบัติงานด้านชุมชนได้ทันทีและถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารและการปฏิบัติงานด้านชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่าระดับพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านแรงจูงใจ ด้านพฤติกรรมกระตุ้นใจ และด้านการติดต่อสื่อสาร ดังนั้นเพื่อรักษาและปรับปรุงพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนให้มีความมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ผู้บริหารควรมุ่งพัฒนาตนเอง เช่น ศึกษาเอกสารตำราต่าง ๆ จะได้เป็นการพัฒนาหลักทฤษฎี ทักษะการบริหารเพื่อให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้

ในการบริหารงานโรงเรียนได้อย่างเหมาะสมในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ควรจัดให้มีการอบรมหรือพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนให้มีทักษะ

กระบวนการบริหาร

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่าระดับการปฏิบัติงานด้านชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา ด้านระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ด้านงานบริการด้านสาธารณะ ด้านส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการศึกษาของชุมชน และด้านส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน ดังนั้นเพื่อรักษาและปรับปรุงผลการปฏิบัติงานด้านชุมชน ของผู้บริหารงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ผู้บริหารควรเพิ่มความเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานด้านชุมชนของโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านส่งเสริม สนับสนุน งานวิชาการแก่ชุมชน ซึ่งเป็นด้านที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าด้านอื่น ในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ควรจัดการอบรมเพิ่มความรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านชุมชนให้แก่ผู้บริหาร โรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารและการปฏิบัติงานด้านชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ตามทฤษฎีและความต้องการของผู้ปกครองนักเรียน

2.2 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารและการปฏิบัติงานด้านชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 โดยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ